Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Asko Metsola
12.2.2026

Elinkeinoelämän keskusliiton lausunto Krääsätalous kuriin -kansalaisaloitteesta

Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta eduskunnan talousvaliokunnalle.

Kansalaisaloitteessa on vaadittu, että eduskunta ryhtyy toimenpiteisiin ultrapikamuodin ja krääsäkaupan epäreilun aseman rajoittamiseksi Suomessa kieltämällä ultrapikamuodin ja krääsäkaupan mainonnan sekä selvittämällä mahdollisuutta vaikuttaa krääsäkaupan kasvuun verotuksen keinoin.

Kolmansien maiden verkkoalustojen kasvava rooli EU:n sisämarkkinoilla on aiheuttanut vakavia haasteita reilulle kilpailulle, tuoteturvallisuudelle ja kuluttajansuojalle. EU:ssa toimivat yritykset kantavat merkittäviä vastuita tuoteturvallisuudesta, kuluttajansuojasta ja ympäristösääntelystä. Kolmansista maista käsin toimivat verkkokauppatoimijat ja markkinapaikat voivat tällä hetkellä toimia tosiasiallisesti näiden vaatimusten ulkopuolella, mikä vääristää kilpailua ja vaarantaa kuluttajien turvallisuuden. Lisäksi ne usein rikkovat immateriaalioikeuksia. Kaikille markkinatoimijoille tulisi asettaa samat säännöt riippumatta siitä, missä ne sijaitsevat.

Sähköisen kaupan ja liiketoiminnan tasapuoliset kilpailuedellytykset ovat Suomelle ja EU:lle elintärkeitä, joten on hyvä, että niiden turvaamiseen pyritään löytämään toimenpiteitä. Työ- ja elinkeinoministeriö onkin asettanut marraskuussa 2025 työryhmän halpatuontiin liittyvien ongelmien ratkaisujen pohtimiseksi sekä kutsunut joulukuussa 2025 koolle pyöreän pöydän keskustelun, jossa kuultiin alan toimijoiden näkemyksiä ja ehdotuksia ratkaisuiksi. Työryhmän raporttia odotetaan julkaistavaksi lähikuukausina.

EK katsoo, että nykyinen sääntelykehikko ei ole riittävä haasteeseen vastaamiseksi ja EU-tasolla tarvitaan tehokkaamman täytäntöönpanon lisäksi myös uusia lainsäädännöllisiä toimia. Pelkkä nykyisen sääntelyn täytäntöönpanon tehostaminen ei tuo riittäviä ratkaisuja käsillä oleviin ongelmiin. Monien keskeisten ongelmien korjaaminen, kuten kolmansien maiden verkkoalustojen vastuun puutteet, edellyttävät täsmällisiä lainsäädäntötoimia.

EK:n mielestä kolmansien maiden verkkomarkkinapaikkojen vastuuta tulee lisätä silloin, kun mikään muu EU:ssa sijaitseva toimija ei vastaa tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta. Vastuukysymysten ratkaiseminen on keskeistä kuluttajansuojan ja reilun kilpailun turvaamisen kannalta. Suomen tuleekin edistää komission suuntaan aktiivisesti kantaa, jossa toivotaan ripeitä toimia sääntelykehikon täydentämiseksi.

Nykyisen 150 euron tullivapausrajan poistamisen aikaistaminen ja väliaikaiset kansalliset tullimaksut ovat askel oikeaan suuntaan, mutta myös Import-One-Stop-Shop -järjestelmän pakollisuutta on

pikaisesti edistettävä. IOSS-järjestelmän käyttö ei ole tällä hetkellä pakollista kolmansista maista EU-kuluttajille myyville verkkomarkkinapaikoille, mutta sen pakollisuus kasvattaisi EU-maiden arvonlisäverotuloja ja lisäisi markkinavalvonnan tehokkuutta.

Toisaalta on selvää, että kansallisten viranomaisten resurssit eivät yksin riitä tehokkaaseen valvontaan. EK korostaa komission roolia digipalvelusäädöksen valvontaviranomaisena sekä yhteiseurooppalaisten markkinavalvontatoimien vahvistamista. Ylipäätään pitäisi selvittää, missä määrin vastuuta eurooppalaisten valvontatoimien onnistumisesta voitaisiin tällaisissa laajoissa, rajat ylittävissä kokonaisuuksissa antaa nykyistä vahvemmin komissiolle.

EK pitää tärkeänä, että verkkomarkkinapaikat osallistuvat samalla tavoin kiertotalouden kustannuksiin kuin muutkin toimijat silloin, kun niiden kautta toimitetaan laajennetun tuottajavastuun alaisia tuotteita. EK tukee sääntelytoimia, joilla varmistetaan vastuun toteutuminen myös kolmansista maista tapahtuvassa kaupassa.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Asko Metsola
Asiantuntija